

Till
Samhällsbyggnadsförvaltningen
Nynäshamns kommun
149 81 Nynäshamn
sbn@nynashamn.se

YTTRANDE

Förslag till nytt beslut för Örens naturreservat (Dnr MSN/2020/1562)

Södertörns surfklubb ber härmed att få lämna följande synpunkter på rubricerade förslag för Örens naturreservat.

1. Sammanfattning

Södertörns Surfklubbs medlemmar är till allra största delen vindsurfare. Därför rör detta remissvar främst vindsurfarnas intressen, även om många av medlemmarna emellanåt även ägnar sig åt andra vattensporter.

Vindsurfarna nyttjar framför allt sandstranden väster om nuvarande parkeringen P5 samt stenstranden söder om parkeringen P4 vid allmanningen E.

Södertörns Surfklubbs främsta prioriteringar i revideringen är, i nedanstående ordning:

1. Utökade parkeringsmöjligheter vid nuvarande parkeringsytan P5, t ex i form av förslaget F4;
2. Vägen omedelbart väst och nordväst om P5 skulle kunna beredas ett stycke så att parkering skulle kunna ske vid sidan av och längs med vägen;
3. Utökad parkeringsyta vid P6, t ex enligt förslaget F5;
4. En yta för korta stopp av fordon för på- och avlastning av utrustning vid parkeringen P4 för vidare parkering på någon av de andra parkeringarna;
5. En översyn av staketen som idag på många ställen är svåra att passera på grund av mycket smala passager på land och att de ibland går ända ner i vattnet nere på stranden.

2. Utvalda synpunkter, baserade på kommentarer från medlemmar i Södertörns surfklubb

Inledning

De senaste 30-40 åren har medlemmar i Södertörns Surfklubb besökt Örudden för att i första hand vindsurfa. Under främst det senaste decenniet har antalet besökare på Örudden ökat kraftigt, i synnerhet de dagar då det är bra förutsättningar för att vågsurfa. Detta drar flest besökare och då i första hand till allmanningarna på sydöstra sidan av Örudden.

Vågsurfarna representeras inte av Södertörns Surfklubb, men är idag den största besöksgruppen vid gynnsamma förhållanden.

Det finns många andra besökare på Örudden de dagar då det inte blåser eller är stora vågor, t ex fiskare, naturintresserade, fågelskådare, badande, bär och svamplockare med flera.

Torö är unikt i Stockholmsområdet för vattensport som kräver vind och vågor

Intresset för vattensport har ökat, Stockholm har fått fler invånare och Örudden är den bästa platsen i Storstockholmsområdet, eller kanske hela ostkusten, för att utöva dessa sporter. När det är bra vågor och vind inom sydost till sydväst kan det behövas plats för mer än femtio, som mest hundra, bilar med vindsurfare och kitesurfare. De flesta går till den nordvästra stranden, men en del går till den södra stranden via den smala allmanningen längst åt väster.

Bära utrustning från parkering

Många har minst en timmes resväg till Örudden, utöver tiden för packningen av utrustning i bilen. Vindsurfare kan behöva bära ner upp till 50 kg utrustning för att kunna anpassa bräd- och segelstorlek efter ändrade förutsättningar i vädret under dagen. Det gör att viljan att bära utrustningen längre väg än absolut nödvändigt är liten. Det blir ofta ett par vändor fram och tillbaka till stranden och lika många efter avslutad session. Det innebär upp till tio gånger sträckan från bilen till stranden under en surfdag. Skillnaden mellan tre och femhundra meter att gå till stranden blir då ganska stor.

De som kitesurfar har lite mindre utrustning att bära, men även de får såklart gå fram och tillbaka en hel del.

Stenstrand och Örenvägen idag

För något år sedan gjordes en dikning för att, som det sades, förbättra avrinningen. Det innebar att ett dike på var sida av vägen grävdes eller plöjdes upp. Släntningen var betydligt brantare än maxlutningen 1M3 enligt Trafikverket. Så brant att det inte gick att köra upp ifall ett hjul skulle glida ner i diket vid möte.

Nu när jord och grus börjat ramla tillbaka ner i det branta diket och slänterna blivit lite flackare, så har det inneburit att vägbanan blivit ännu smalare. Marken sväljer mycket vatten och man har aldrig sett en större pöl, på eller vid vägen.

Dikesrenen leder på de flesta ställen inte vidare någonstans, så det var enligt vår mening en för avrinningens skull tämligen onödig åtgärd.

Förslag till bättre trafiksituation och parkering

Efter dikningen går det inte längre att mötas på vägen med normalbreda bilar och det är till och med svårt att passera eller möta gående och cyklister. Det finns idag mötesplaster med hundratalet meters mellanrum. När två-tre bilar i rad från båda håll möts, vilket ganska ofta sker när det är vind och vågor runt Örudden, blir det besvärligt att passera varandra.

Vi föreslår därför att mötesplatserna förlängs, så att de rymmer flera bilar.

Förslag till ändring av parkering längs Stenstrand och Örenvägen

Ett förslag är att vägen lokalt breddas för parkering. Ca 2-2 1/2 meter breddning bredvid körbanan på reservatssidan av vägen på utvalda ställen.

Vi i Södertörns Surfklubb har stor förståelse för att framkomligheten för de boende kan bli dålig emellanåt med nuvarande trafiklösning, men de flesta av oss försöker följa gällande parkeringsregler tills det blir fullt.

Staket

Nynäshamns kommun måste anmäla staket eller andra typer av avhållande anordningar som hindrar allemansrätten till polismyndighet eller åklagarmyndighet. Detta är lagstadgat och det finns inga undantag från strandskyddet utan som vi ser det så har kommun självt valt att tolka att det är okej, en tolkning som alltså inte har någon som helst förankring till lagen.

I remissvar rörande staket som hindrar allmänheten står det under "Frågor och svar" på kommunens hemsida följande:

"Kommer det bli tydligare vad som gäller längs stenstranden, till exempel var man får och inte får gå?"

I reservatshandlingarna finns förslag på tydligare skyltning längs stenstranden. Därmed vill kommunen förebygga "privat"-skyltar och liknande som ibland har satts upp i gränsen till de privata fastigheterna.

Allemansrätten gäller på de privata tomterna. Ibland finns staket som markerar en tomtplats som fastslagits i ett strandskyddsdispensärende. Där har besökare inte rätt att passera eller uppehålla sig.

Kommunen kommer att uppdatera skyltningen och förtydliga vilka rättigheter och skyldigheter man har som besökare respektive fastighetsägare."

Precis som kommunen skriver så har allmänheten enligt allemansrätten rätt att röra sig på privata fastigheter. Detta har i flera år förhindrats av privata fastighetsägare som satt ut staket, stockar och i bland annat på stranden för att hindra allmänheten att röra sig längst denna. När kommunen beslutar om tomtplatser är man ålagd att lämna ett så kallat "fritt släpp" vid vattenlinjen (se *Naturvårdsverkets handbok <https://www.naturvardsverket.se/Documents/publikationer6400/978-91-620-0175-9.pdf?pid=2601> sid 39 samt 88*).

Även om det finns en beslutad tomtplats så är staket en anordning som kan verka avhållande och är därmed dispenspliktig (se *Naturvårdsverkets handbok sid 44 och jmf. MÖD M 4628-17*). Tomtplatsen behöver också ha tagits i anspråk i samband med att den beslutades för att beslutet inte ska förfalla.

Kommunen är tillsynsmyndighet för att lagarna kring strandskydd upprätthålls och ska enligt 26 kap. 2 § MB anmäla överträdelse av bestämmelser i balken till Polismyndigheten eller Åklagarmyndigheten vid misstanke om brott (i detta fall uppförande av anordningar eller byggnader som saknar dispens). Detta ska alltså göras av kommunen, och är inget kommunen enligt lag kan välja bort att göra. Straffskalan är fängelse upp till 2 år. Vi ser gärna att kommunen tar detta ansvar och ser till att staketen antingen har giltig dispens eller anmäls.

I förslaget till beslut står att staketets placering bör ses över i Skötselplanen i sida 10, och vi ser gärna ett tydligt ställningstagande i form av beslutad strandskyddsdispens för staketen eller ett agerande från kommuns sida. Just nu är det till exempel trångt och svårt att gå igenom den staketpassage som finns vid parkeringen kallad P6 (där det finns torrass för funktionshindrade) enligt skötselkartan, ofta med tung utrustning som vinden gärna tar tag i. Än svårare är det för de funktionshindrade eller de med barnvagn att få plats att gå genom denna passage ned till stranden.

Södertörns surfklubb den 17 mars 2021

För styrelsen,

Peter Renström
0703-422542

peter_renstrom@hotmail.com & sodertornsurf@gmail.com